

В. П. Старик

Купчанко (Купченко) Корній (Корнило, Корнель)

КУПЧАНКО (КУПЧЕНКО) Корній (Корнило, Корнель) (22. 07. 1890, с. Станівці Горішні, нині Верхні Станівці Кіцман. р-ну Чернів. обл. – 02. 06. 1943, м. Ухта, Комі АРСР, РФ) – громадський діяч, військовик, музеєзнавець. Син [О. Купчанка](#). Закін. 1-у гімназію в Чернівцях (1909). Чл.-засн. Укр. академ. козацтва «Запороже» (після відновлення 1910), для хору якого уклав рукопис. співаник «Gaudeamus igitur–Студентський співаник для комерсів», що містив ноти і тексти понад 200 студент. пісень. Брав участь у створенні 1913 у Чернівцях Укр. академ. козацтва «Чорноморе» (припинило існування 1920). На поч. 1923, після закриття румун. владою студент. товариства «Січ», разом із Л. Алиськевичем домігся офіц. відновлення діяльності товариства «Чорноморе». Після закін. студій у Чернів. університеті вступив на службу в австро-угор. армію як одноріч. доброволець, брав участь у 1-й світ. війні. Від 1919 – в УГА: начштабу 7-ї Львів. і 2-ї Коломий. бригад, нач. оператив. відділу штабу 3-го Корпусу. 24–25 серпня 1919 за дорученням генерала А. Кравса очолював групу старшин УГА на переговорах з командуванням денікін. армії в Білій Церкві. Після відступу частин УГА на Захід мешкав у таборі для інтернов. укр. вояків у Йозефові (Чехо-Словаччина), де 1922 заснував підстаршин. гурток. Разом із Я. Пастернаком уклав таборовий архів, який 1925 передано на зберігання у фонди Укр. музею визв. боротьби у Празі (упорядковував його колекції). 1927 повернувся до Чернівців. Став співзасн. Спілки збірачів старовини й любителів науки народовідання (продемонструвала 150 творів укр. нар. мистецтва на виставці у Празі); співзасн. (1928) і хранителем першого укр. музею на Буковині – Укр. музею народовідання. Уклав і видав посіб. «Український Музей Народовідання в м. Чернівцях на Буковині. Його необхідність і завдання з вказівками для збірачів народописних матеріалів» (1928). Був одним із гол. дописувачів тижневика «Рідний край» (1926–30), співред. щоден. г. «Час» (від 1928). У 1930 переїхав до Станіслава (нині Івано-Франківськ), працював секр. в Укр. кооп. банку. Брав активну участь у діяльності товариства «Просвіта», писав статті для «Української Загальної Енциклопедії». Автор числен. публікацій з укр. військ. проблематики, зокрема «Армія групи генерала Кравса в наступі на Київ в серпні 1919 року» // «Український Скиталець», 1921, ч 8–9; «Укр. парламентар до російської добровольчої армії» // там само, ч. 10; «Спис жерел до історії

української визвольної війни 1914–1921 р.» // «Літопис “Червоної Калини”», 1930, ч. 9– 11; «Українська військова література (1914–1923)» // там само. Після окупації Галичини Червоною армією у жовтні 1939 нова влада призначила К. інспектором музеїв і доручила йому створити Станіслав. обл. істор. музей ім. 17 вересня, який урочисто відкрито 1 травня 1940. Невдовзі після цього К. заарешт. органами НКВС і засудж. до 8-ми р. позбавлення волі. Помер в ув'язненні. Реабіліт. 1996.

Бібліографічний опис:

Купчанко (Купченко) Корній (Корнило, Корнель) / В. П. Старик// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-51725>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).